

**Bryssel den 8 juli 2026
(OR. en)**

11376/26

**AGRI 560
AGRIORG 90
AGRIFIN 138
AGRISTR 38
ENV 921
POLCOM 275
VETER 115**

FÖLJENOT

från:	Europeiska kommissionens generalsekreterare, undertecknat av Martine DEPREZ, direktör
inkom den:	7 juli 2026
till:	Thérèse BLANCHET, generalsekreterare för Europeiska unionens råd
Komm. dok. nr:	COM(2026) 576 final
Ärende:	MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET, RÅDET, EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN SAMT REGIONKOMMITTÉN EU:s strategi för djurhållning

För delegationerna bifogas dokument – COM(2026) 576 final.

Bilaga: COM(2026) 576 final

EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Strasbourg den 7.7.2026
COM(2026) 576 final

**MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET,
RÅDET, EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN SAMT
REGIONKOMMITTÉN**

EU:s strategi för djurhållning

{SWD(2026) 576 final}

1. INLEDNING

Djurhållning är en av de aktiviteter människor ägnat sig åt under längst tid. Sedan man började domesticera djur för över 10 000 år sedan har djurhållningen spelat en avgörande roll för civilisationers sociala och ekonomiska utveckling. Under århundraden har djurhållningen inte bara varit en oundgänglig del av vårt livsmedelssystem. Den har också försett européer med levebröd, bildat ryggraden i landsbygdsekonomierna och blivit ett essentiellt inslag i våra landskap.

I dagens Europa är djurhållning en mångsidig och komplex ekonomisk verksamhet som står för omkring 40 procent av EU-jordbrukets mervärde och genererar en omsättning på 400 miljarder euro per år. Den har en kraftig social och territoriell inverkan: den sysselsätter omkring 7 miljoner människor med hjälp av 4 miljoner jordbruksföretag som är fördelade över hela Europa, ofta i områden med få alternativa ekonomiska verksamheter. Från Alpernas betesmarker till de östra gränsregionerna, från de arktiska områdena till *dehesas* i söder, EU:s yttersta randområden och öarna i Medelhavet, behövs djurhållning för Europas landsbygdsområdens överlevnad. Djurhållningens avgörande roll för att bevara landsbygdens befolkning och ekonomiska livskraft bidrar kraftigt till EU:s mål för säkerhet och beredskap. EU:s östra gräns löper stor risk för nedlagd mark, samtidigt som djurbesättningen snabbt minskar, vilket ytterligare begränsar dessa regioners resiliens mot kriser och säkerhetsrisker ⁽¹⁾.

EU:s djurhållningssektor spelar en kritisk roll för livsmedelstryggheten genom att tillhandahålla högkvalitativt protein, inte bara till EU utan också på en global nivå, med en positiv handelsbalans för EU och en växande efterfrågan på produkter från EU tack vare världsledande standarder, kvalitet och hållbarhet ⁽²⁾, som gör att de kan signalera högsta kvalitet från Europa världen över.

Eftersom sektorn är strategiskt viktig för unionens konkurrenskraft och öppna strategiska oberoende innehåller denna strategi åtgärder för att ta itu med dess befintliga sårbarheter och öka dess resiliens i en värld där konkurrensen ökar. Samtidigt måste sektorn bättre bemöta de ökade förväntningarna från samhället, särskilt när det gäller djurskydd, samt omvandla sitt miljöavtryck till positiva externa effekter och stärka sin territoriella förankring. Förbättringar i integreringen i livsmedelskedjan och tillämpning av ett fullständigt cirkulärt tillvägagångssätt skulle göra det möjligt att ta vara på alla biprodukter och all biomassa för att generera ytterligare inkomster för jordbrukarna, samtidigt som koldioxidavtrycket från djurhållningen minskas.

Som tillkännagavs i Visionen för jordbruk och livsmedel ⁽³⁾ förtjänar EU:s djurhållningssektor en långsiktig strategi som respekterar mångfald och hållbarhet i hela Europas djurhållning. Att fortsätta omställningen till en resiliens, konkurrenskraftig och

⁽¹⁾ Meddelande om EU:s östra regioner med gräns mot Ryssland, Belarus och Ukraina, COM(2026) 82 final.

⁽²⁾ Köttkonsumtionen förväntas fortfarande öka globalt på grund av den snabba befolknings- och inkomstökningen. Unionen är en ledande global aktör i handeln med animaliska produkter. År 2025 exporterade EU animaliska produkter till ett värde av 53 miljarder euro, medan importens värde uppgick till 16 miljarder euro. Mejeriprodukterna är ledande: år 2025 var de värda 20,7 miljarder euro med ett nettohandelsöverskott på 18 miljarder euro. EU:s handelsbalans för animaliska produkter har varit positiv under det senaste årtiondet.

⁽³⁾ En vision för jordbruk och livsmedel: En attraktiv jordbruks- och livsmedelsindustri för kommande generationer, COM(2025) 75 final.

hållbar djurhållningssektor i EU är nyckeln till att bekämpa avfolkningen i de mest sårbara områdena, samtidigt som det bidrar till målet att uppnå klimatneutralitet senast 2050. En sådan omställning kommer att vara ett av de mål som stöds av den gemensamma jordbrukspolitiken efter 2027 och därigenom stödja genomförandet av strategin för generationsskifte ⁽⁴⁾, EU:s bioekonomistrategi ⁽⁵⁾, den kommande handlingsplanen för landsbygden ⁽⁶⁾, handlingsplanen för gödselmedel ⁽⁷⁾ och meddelandet om riskhantering för skogs- och vegetationsbränder ⁽⁸⁾. På internationell nivå samarbetar kommissionen med multilaterala organ för att förena omställningen med anpassning till internationella standarder, särskilt ramen för den globala handlingsplanen för hållbar djurhållning från FN:s livsmedels- och jordbruksorganisation (FAO).

För att säkerställa långsiktig livskraft för EU:s djurhållningssektor behövs en strategi för att uppnå följande:

- Framsteg mot ett **resilient djurhållningssystem** som tål kriser och är bättre anpassat till klimatstress.
- Förstärkning av dess **konkurrenskraft** på EU-nivå och global nivå.
- Framtidssäkring av sektorn genom att **stärka djurskyddsvillkoren** och **minimera dess klimat- och miljöavtryck**.
- Säkerställande av att djurhållningssystemen fortsätter att **passa de unika egenskaperna hos olika regioner**, upprätthåller landsbygdsekonomier och landsbygdstraditioner i hela Europa och även fortsättningsvis bidrar till att bevara deras rika biologiska mångfald.
- Främjande av **högsta kvalitet** i djurhållning som en tydlig europeisk djurhållningsstrategi som erkänns och värdesätts av konsumenterna, särskilt när det gäller djurskydd.

Strategin bygger på ett omfattande engagemang från berörda parter, med handlingsplanen för djurhållning som ramverk, och på mer än ett års dialoger med medlemsstaterna, jordbrukare, företrädare för industrin och det civila samhället, inklusive Europeiska jordbruks- och livsmedelsnämnden. Den kombineras med en proteinplan, som syftar till att göra EU:s proteinsystem mer resilient och hållbart. Detta meddelande bygger på en diagnos av de starka och svaga sidor hos sektorn som presenteras i det åtföljande arbetsdokumentet från kommissionens avdelningar och beaktar Europaparlamentets eget initiativbetänkande *How to secure a sustainable future for the EU livestock sector in light of the need to ensure food security, farmers' resilience and the challenges posed by animal diseases?* (inte översatt till svenska) ⁽⁹⁾.

⁽⁴⁾ Strategi för generationsskifte inom jordbruket, COM(2025) 872 final.

⁽⁵⁾ Strategisk ram för en konkurrenskraftig och hållbar bioekonomi i EU, COM(2025) 960 final.

⁽⁶⁾ EU:s handlingsplan för landsbygden som åtföljer dokumentet Rapport från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén Den långsiktiga visionen för EU:s landsbygdsområden: viktiga resultat och vägar framåt, SWD(2024) 451 final.

⁽⁷⁾ Handlingsplan för gödselmedel: partnerskap för att säkerställa tillgänglighet och strategiskt oberoende avseende inhemska EU-gödselmedel till överkomliga priser, COM(2026) 310 final.

⁽⁸⁾ Meddelande om integrerad riskhantering för skogs- och vegetationsbränder, COM(2026) 330 final.

⁽⁹⁾ 2025/2053(INI).

2. EU:S DJURHÅLLNINGSEKTOR I DAG

2.1. Utmaningar och möjligheter

EU:s djurhållningssektor står inför en kombination av strukturella och dagliga påfrestningar. Dessa påfrestningar bidrar redan till nedläggningar av jordbruk i vissa regioner, särskilt jordbruk med nötkreatur, får och getter, och ger upphov till farhågor med avseende på djurhållningens långsiktiga kontinuitet i delar av unionen. Till exempel förlorade Frankrike 16 procent av sin nötkreatursbesättning under det senaste årtiondet och Tyskland 22 procent av sin svinpopulation under samma period.

Ett centralt problem är **lönsamheten**. Höga insatskostnader, marknadsvolatilitet och exponering för fluktuationer i priset på foder och energi fortsätter att komprimera marginalerna. Samtidigt kan efterlevnaden av höga EU-standarder som är nödvändiga för att skydda djurens välbefinnande, livsmedelssäkerheten, klimatet och miljön medföra produktionskostnader som inte alltid återspeglas i marknadspriserna. Jordbrukarna besitter också en svag förhandlingsposition gentemot köparna.

EU:s djurhållningssektor står också inför hållbarhetsutmaningar. Sektorn är en framträdande källa till jordbrukets växthusgasutsläpp, ammoniak och föroreningar som orsakas av näringsämnen, vilket påverkar klimatet, luften, vattenkvaliteten och den biologiska mångfalden. Även om utsläppen stadigt har minskat sker detta i en långsam takt. Koncentrationen av djurhållningen till vissa EU-områden skapar obalanser i näringsämnen, vilket leder till föroreningar som orsakas av näringsämnen. Samtidigt är extensivt betande djur av stor betydelse för att bevara gräsmarker som stöder biologisk mångfald och landsbygdens biotoper, för att bevara naturen och för att bidra till att förhindra nedlagd mark på och avfolkning av landsbygden.

Flera **strukturella sårbarheter** formar vidare sektorns framtidsutsikter. Allt äldre jordbrukare, otillräckligt generationsskifte, brist på arbetskraft – inklusive till veterinärtjänster på landsbygden – och krävande arbetsvillkor hotar sektorns framtida kapacitet. Klimatförändringarnas konsekvenser och utbrott av djursjukdomar väger ner de ekonomiska resultaten.

Framtiden för EU:s djurhållningssektor måste bygga på dess viktiga styrkor och möjligheter. EU:s djurhållningssektor grundar sig på tradition men stöds av innovation och entreprenörskap. Den omfattar en mångfald av produktionssystem, arter och territorier som stärker dess resiliens och anpassningsförmåga. Höga EU-standarder stärker konsumenternas förtroende och möjliggör en stark ställning på premiummarknaderna. Inom flera sektorer stöds produktivitet och exportresultat av effektiva produktionssystem, avancerade veterinärtjänster och välutvecklade leveranskedjor. Innovation och antagande av cirkulära bioekonomistategier förbättrar både konkurrenskraften och resultaten för miljön. I allt större utsträckning är jordbrukarna inte bara livsmedelsproducenter utan även naturförvaltare, tillhandahållare av turistboende och energiproducenter som producerar förnybar energi för jordbruksföretaget och i många fall för bredare konsumtion, vilket minskar EU:s beroende av fossilbaserade alternativ.

3. STRATEGIN

Unionen år 2040 måste vara en plats där hållbar djurhållning inte bara överlever utan frodas.

Sektorn måste stödjas av en sammanhängande politisk ram som är enkel och förutsägbar och beaktar jordbrukets verklighet. Under nästa programperiod och utan att föregripa pågående förhandlingar om den fleråriga budgetramen kommer den gemensamma jordbrukspolitiken att fortsätta att vara den viktigaste stödpelaren, för både inkomst, investeringar och incitament, inom de framtida planerna för nationellt och regionalt partnerskap, med det föreslagna Horisont Europa-programmet⁽¹⁰⁾ och Europeiska konkurrenskraftsfonden (EKF)⁽¹¹⁾ som komplement för att stimulera innovation.

Denna strategi ger en långsiktig inriktning för sektorns konkurrenskraft och hållbarhet, i ett sammanhang av ökad beredskap. Den kommer att omsättas i operativa åtgärds punkter som kan genomföras på EU-nivå, på medlemsstatsnivå och av berörda parter, med tonvikt på riktade, territoriella lösningar som är anpassade till olika produktionssystem och regioner, med ett holistiskt, enhetligt och tvärpolitiskt tillvägagångssätt.

Kommissionen har för avsikt att behålla **handlingsplanen för djurhållning** som ett forum för diskussion och vidareutveckling av vissa initiativ som pekas ut nedan, eftersom detta utgör ett inkluderande sätt att genomföra strategin.

3.1. En resilient djurhållningssektor som tål kriser

Ett resilient djurhållningssystem är avgörande för unionens livsmedelstrygghet och strategiska oberoende och för landsbygdens vitalitet. Resiliens är inte bara förmågan till återhämtning efter en chock. Det innebär också att kunna förutse risker, begränsa sårbarheter, anpassa sig till strukturella förändringar och fortsätta att tillhandahålla säkra och hållbara livsmedel till överkomliga priser under allt svårare förhållanden. Detta är nu en angelägen prioritering för djurhållningssektorn. Producenter står inför ökande belastningar från instabila marknader, insatskostnader och fasta kostnader som stiger, klimatförändringar, vattenbrist, djursjukdomar, brist på kvalificerad och generell arbetskraft, geopolitisk instabilitet och orättvis global konkurrens. En starkare och mer resilient sektor är därför nödvändig, både för att skydda jordbrukarnas försörjning och för att bevara unionens produktionskapacitet.

En första prioritering är att stärka riskhanteringsramen. Djuruppfödare behöver bättre tillgång till finansiering, försäkring, återförsäkring, gemensamma fonder och inkomststabiliserande verktyg som återspeglar de specifika riskerna för sektorn, bland annat klimathändelser, marknadsstörning och djursjukdomar. Den framtida politiken bör förbättra samstämmigheten mellan riskhantering och krishantering så att krisstöd inte blir en ersättning för beredskap, utan ett komplement.

I samband med detta förbereder kommissionen grundarbetet med finansinstitut, däribland Europeiska investeringsbanken, för att utforska möjligheten att utveckla ett **särskilt finansieringssystem för riskhantering inom ramen för den fleråriga budgetramen efter 2027** som omfattar klimatrelaterade försäkrings- och återförsäkringsbehov och

⁽¹⁰⁾ Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande av Horisont Europa, ramprogrammet för forskning och innovation, för perioden 2028–2034, om fastställande av dess regler för deltagande och spridning och om upphävande av förordning (EU) 2021/695, COM(2025) 543 final.

⁽¹¹⁾ Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande av Europeiska konkurrenskraftsfonden, inbegripet det särskilda programmet för försvarsforskning och försvarsinnovation, om upphävande av förordningarna (EU) 2021/522, (EU) 2021/694, (EU) 2021/697 och (EU) 2021/783, om upphävande av bestämmelser i förordningarna (EU) 2021/696 och (EU) 2023/588 samt om ändring av förordning (EU) [Edip], COM(2025) 555 final.

utvidgar stödet för risker kopplade till djursjukdomar, för att komplettera befintliga instrument ⁽¹²⁾.

Verktyslådan för riskhantering inom ramen för den nuvarande och framtida gemensamma jordbrukspolitiken är redan ganska omfattande ⁽¹³⁾, vilket ger medlemsstaterna möjlighet att välja och anpassa dessa verktyg efter sina behov. Kommissionen kommer att utarbeta **en handbok med praktiska riktlinjer för riskhantering** med europeisk och internationell expertis som utgångspunkt så att medlemsstaterna bättre kan återspegla dessa behov i sina framtida planer för nationellt och regionalt partnerskap. Detta **kommer att komplettera rekommendationerna i den gemensamma jordbrukspolitiken**, som också kommer att omfatta riskhanteringsaspekter. Kommissionen kommer också att bedöma och i förekommande fall begränsa administrativa hinder för inrättandet av särskilda riskhanteringsverktyg, som gemensamma fonder, för att komma till rätta med det låga utnyttjandet, särskilt bland små jordbruksföretag.

En andra prioritering är att stärka förebyggandet av och insatserna mot sjukdomar. Djursjukdomar, inklusive zoonoser, är fortfarande bland de allvarligaste hoten mot djurhållningens resiliens, den biologiska mångfalden och potentiellt människors hälsa. De senaste utbrotten, vars frekvens har intensifierats kraftigt, har visat vilken omfattning av ekonomiska och sociala skador som kan orsakas, inklusive destruktion av stora antal djur och störningar i handeln och i verksamhet på landsbygden. **Kraftiga åtgärder för biosäkerhet** förblir en första försvarslinje och är ett väsentligt inslag i förebyggandet. Dessutom kommer **utvärderingen av djurhälsolagen** att utgöra en grund för uppdatering av unionens One Health-modell för sjukdomshantering, inklusive en bredare och vetenskapligt baserad användning av förebyggande vaccinering där så är lämpligt. För att förstärka anpassningsförmågan till nya risker och sjukdomar **kommer kommissionen att se över det nuvarande systemet för kategorisering av sjukdomar för att utröna om det fortfarande är ändamålsenligt** och huruvida kategoriseringskriterierna lämpligen angriper specifika utmaningar. För att stärka de harmoniserade åtgärderna för sjukdomsbekämpning i hela EU kommer kommissionen att fortsätta att föreslå uppdateringar av lagstiftningen i linje med den senaste vetenskapliga utvecklingen och de internationella standarder som fastställs av Världsgesundhetsorganisationen för djurhälsa (WOAH), och att anta genomförandebestämmelser för att tydligare klargöra roller och ansvarsområden. För att stödja en bredare och vetenskapligt baserad användning av förebyggande vaccinering **kommer kommissionen också att bedöma huruvida de nuvarande reglerna och principerna för vaccinering fortfarande är lämpliga.**

Detta arbete bör bygga på de senaste vetenskapliga råden från Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet (Efsa) och stödjas av ett starkare internationellt engagemang för att främja godtagande av EU:s sanitära åtgärder. För att hantera tredjeländers ojämna erkännande av regionalisering kommer kommissionen att stödja medlemsstaterna ytterligare genom att ta fram **vägledning om tillämpningen av vaccinering i kombination med regionalisering och delområdesindelning**, samtidigt som den

⁽¹²⁾ Fi-compass, 2025, *An overview of agricultural climate risk trends across Europe under the current climate and in 2050 – Insurance and Risk Management Tools for Agriculture in the EU* (inte översatt till svenska) (https://www.fi-compass.eu/sites/default/files/publications/EAFRD_AGRRI_Insurance_Risk_MA.pdf).

⁽¹³⁾ Världsbanken: Världsbankens rapport *Solutions for Better Agri-Risk Management in the European Union* (inte översatt till svenska) (<https://documents.worldbank.org/en/publication/documents-reports/documentdetail/099032326044016306>).

fortsätter att förespråka ett erkännande av EU:s regionaliseringsstrategi, inbegripet vaccinering med handelspartner i bilaterala och multilaterala forum.

Fortsatt forskning och innovation inom djurhälsa och vaccinering, inklusive diva-vaccinering⁽¹⁴⁾, är fortfarande kritiskt, bland annat om potentiella vacciner för framträdande gränsöverskridande sjukdomar. Det föreslagna särskilda området inom Horisont Europa kommer att stödja detta arbete.

Som en del av de förebyggande åtgärderna kommer kommissionen att fortsätta att stödja och stärka medlemsstaternas kapacitet att övervaka relevanta djursjukdomar för att säkerställa **tidig upptäckt och tidiga åtgärder**. Mekanismer för tidig varning är mycket viktiga. Kommissionen kommer att bedöma hur förbättringar av befintliga system kan finansieras, hur digitalisering kan integreras bättre i detektering och varning, samt hur man kan förbättra spridningen av information till jordbrukarna i hela EU (appar, hjälplinjer).

Samtidigt är **tillräcklig EU-finansiering avgörande för förebyggande, övervakning, kontroll och utrotning**, särskilt för nödåtgärder vid utbrott. Den föreslagna EU-faciliteten inom ramen för den fleråriga budgetramen möjliggör en gemensam politik på områdena hälsa och säkerhet (inklusive för djur) och kan ge särskilt stöd vid djursjukdomar, beroende på de årliga budgetförfarandena. Medlemsstaterna kan också i sina planer för nationellt och regionalt partnerskap öka jordbrukares tillgång till och användning av förebyggande verktyg, inklusive biosäkerhet och vacciner, och säkerställa lämpliga rådgivningstjänster och tillräcklig veterinärpersonal med hjälp av ekonomiska incitament för veterinärer på landsbygden, samtidigt som berörda parter förväntas förbättra biosäkerhetsåtgärderna på jordbruksföretagen och integrera bästa praxis för att förebygga djursjukdomar.

En tredje prioritering är att investera mer i anpassning, begränsning och innovation i förhållande till klimatförändringar. Detta kan omfatta stöd för innovationer som minskar utsläppsintensiteten, förbättrar hanteringen av näringsämnen och stärker djurhållningssystemens bidrag till den cirkulära ekonomin, tillsammans med anpassningsåtgärder. Resiliensen är i allt högre utsträckning avhängig sektorns förmåga att hantera klimatstress och att använda resurser mer effektivt. En ökad bevakningseffektivitet kan bidra till resiliens både för vatten och jordbrukare. Detta inbegriper bevarande och hållbar användning av genetiska resurser samt avelsstrategier som gynnar resiliensegenskaper, såsom tolerans mot torka och värmetålighet. Spjutspetsteknik inom genomik och djuravel medför den dubbla vinsten av både ekonomiska och miljömässiga goda resultat. Sådan teknik leder till mindre användning av foder och begränsar utsläppen, vilket innebär besparingar för jordbrukarna och lägre exponering för instabila prisfluktuationer. För bättre resiliens fordras också bättre bostäder och ventilation, översvämningsskydd och annan klimattresilient infrastruktur.

Forskning och innovation om hållbar praxis och teknik är avgörande förutsättningar för en mer resiliens djurhållningssektor i EU⁽¹⁵⁾. **EU bör också fokusera på att utöka och**

⁽¹⁴⁾ Diva-vacciner (*differentiating infected from vaccinated animals*) är en specialiserad typ av vaccin som har utformats för att skilja mellan djur som har vaccinerats och djur som har infekterats naturligt med en sjukdom. Denna åtskillnad är avgörande för effektiv sjukdomsbekämpning, övervakning och yrkesstadgor för olika sorters djurhållning.

⁽¹⁵⁾ Olika finansiella instrument inom ramen för den fleråriga budgetramen efter 2027 kan stödja en starkare och mer samordnad forsknings- och innovationsinsats för hållbara och resiliens djurhållningssystem, som omfattar djurhälsa och djurskydd, förebyggande av sjukdomar och vacciner, blandade system, klimatanpassning och begränsning av klimatförändringen, effektivisering av foder och näringsämnen,

införa lösningar. Detta bör omfatta stöd för en starkare och mer samordnad forsknings- och innovationsinsats för hållbara djurhållningssystem, **utveckling och användning** av praktiska verktyg som beslutsstödjande system, sensorer, stordatatillämpningar, robotteknik, lösningar för tidig varning och precisionsdjurhållning, samtidigt som man främjar en system- och platsbaserad metod. För att påskynda effekterna på plats **bör innovationen anpassas närmare till jordbrukarnas behov**, så att resilienta lösningar testas, utökas och införs snabbare i olika regioner och produktionssystem. Detta kommer att stödjas av den kommande strategin för forskning och innovation i AgRI 2040 och Food 2040. Denna nya strategi identifierar djur som ett viktigt åtgärdsområde för forskning och innovation och betonar ett bättre utnyttjande av forsknings- och innovationsresultat i uppstarts företag, expanderande företag och fullständigt industriellt införande.

För att uppnå resiliens måste djurhållningssektorn också bli mindre beroende av importerade insatsvaror och mer kapabel att klara sig med inhemska och cirkulära resurser, liksom proteinplanen och handlingsplanen för gödselmedel anger. Samtidigt erbjuder närmare integrering med kandidatländer och partnerländer möjligheter att stärka unionens resiliens och strategiska oberoende genom gradvis utveckling av mer integrerade och hållbara värdekedjor för jordbruksbaserade livsmedel.

Exempel på gemensamma investeringsprojekt för resiliens:

- På jordbruksföretag installera solpaneler och en gemensam biogasenhet som drivs av gödsel, vilket minskar beroendet av extern energi och externa gödselmedel.
- Bygga ett system för lagring och återvinning av vatten för att kunna hantera torka och värmeböljor.
- Ansluta sig till ett gemensamt fond- och klimatförsäkringssystem som stöds av medlemsstatens politik för att stabilisera inkomster vid extrema väderhändelser.

Medlemsstaterna bör **fortsätta att stödja jordbruksmetoder som integrerar resiliens och hållbarhet i affärsmodellerna, såsom ekologiskt jordbruk**, och ge incitament till omställning till långsiktig resiliens genom utbetalningar under övergången. **Generationsskiftesåtgärder** bör bättre återspegla den särskilda situation som djurhållningen utgör.

Bättre samarbete längs med leveranskedjan kan hjälpa till att begränsa prisvolatiliteten och förbättra tillgången till insatsvaror, och deltagande i plattformar för kunskapsutbyte och innovationspartnerskap kan påskynda spridningen av god praxis.

Exempel: I ett område som är sårbart för blåtung, lumpy skin disease eller fågelinfluensa säkerställer myndigheter och berörda parter ett samordnat system för förebyggande av sjukdomar:

- Medlemsstaterna samfinansierar biosäkerhetsuppgräderingar (desinfektionsstationer, kontrollerat tillträde till jordbruksföretag, separationszoner) genom planerna för nationellt och regionalt partnerskap.
- Jordbrukare får utbildning om förebyggande av sjukdomar och beredskapsplanering från rådgivningstjänster och EIP-Agri-grupper genom fonder i planerna för nationellt och regionalt partnerskap.

- Medlemsstaterna och djurhållningens värdekedja lanserar en ram för kostnadsdelning för att gemensamt finansiera insatser vid sjukdomsutbrott, inklusive ersättning till berörda producenter, på grundval av på förhand arrangerade finansiella mekanismer (kostnader för utrotning, begränsning av smittspridning och återhämtning delas av offentliga och privata avgifter/försäkringspooler).
- Ett offentlig-privat vaccinations- och övervakningsprogram inrättas när nya vacciner blir tillgängliga genom forskning och utveckling med EU-stöd.

Medlemsstaterna har en central roll när det gäller att omvandla dessa mål till praktiskt stöd på plats genom att

- inkludera resiliensinvesteringar i sina planer för nationellt och regionalt partnerskap och förbättra jordbrukarnas tillgång till verktyg för sjukdomsförebyggande,
- främja försäkringar och gemensamma fonder som är skraddarsyddas för djurhållningssektorn,
- se till att utbildnings- och rådgivningstjänster för jordbruk omfattar stark expertis om resiliens i djurhållning,
- stödja investeringar och miljö- och klimatåtgärder inom jordbruket, inbegripet effektivitetssystem, som bidrar till att bevara och på ett hållbart sätt använda **genetiska resurser inom djurhållning** som kan stärka djurhållningssektorns resiliens och stödja biologisk mångfald, frisk mark och vattenresiliens som en grund för resiliens inom djurhållning,
- överväga åtgärder för att hantera bristen på veterinärtjänster på landsbygden, till exempel riktade incitament eller digitala samråd, och stödja digitala färdigheter, anslutbarhet och investeringar på jordbruksföretagsnivå,
- stödja producentorganisationer, kooperativa modeller och sektoriella interventioner från den gemensamma jordbrukspolitiken, vilket kan bidra till att stärka jordbrukarnas förhandlingsposition och kapacitet till kollektiv riskhantering.

3.2. En konkurrenskraftig djurhållningssektor på europeisk och global nivå

För att konkurrera effektivt på den globala marknaden behöver djurhållningssektorn få en mer förutsägbar långsiktig ram för investeringar och utnyttja hävstångseffekten från avancerad teknik och innovativa metoder, samtidigt som den drar nytta av lika villkor och minskad regelbörda. Den pågående dekapitaliseringstrenden måste stoppas och lönsamheten ökas om den europeiska värdekedjan för djurhållning ska förbli konkurrenskraftig och locka nya deltagare till yrket. Upprätthållandet av EU:s höga standarder för livsmedelssäkerhet och djurhälsa, djurskydd och miljö måste göra det möjligt för sektorn att reagera kraftfullt på trycket från den globala konkurrensen.

Prioriteringen är att hjälpa sektorn att överbrygga investeringsgapet och öka utnyttjandet av innovation och digitalisering för att modernisera och för att stärka konkurrenskraften och hållbarheten. Många uppfödare, särskilt de som är unga och nya, behöver ett betydande startkapital till modern infrastruktur, maskiner och gödselhanteringssystem. Fi-Compass uppskattar att finansieringsunderskottet för djurhållningssektorn uppgår till över 18 miljarder euro ⁽¹⁶⁾.

⁽¹⁶⁾ <https://www.fi-compass.eu/library/market-analysis/financial-gap-eu-agricultural-sector?page=1>.

Kommissionen håller på att bedöma effekterna av sin översyn av djurskydd. Samtidigt uppskattar vissa studier att övergången till system utan burar medför avsevärda investeringsbehov⁽¹⁷⁾. **Sådana finansieringsbehov kan inte tillgodoses av en enda källa, utan kräver en kombination av instrument och åtgärder från både EU och medlemsstaterna.** Dessa omfattar bättre marknadsersättning, offentligt stöd, tillgång till finansiella instrument och privata investeringar, samt utnyttjande av nya cirkulära affärsmodellens potential och bättre tillvaratagande av biprodukter. Det kräver också färdigheter, finansiell kompetens och adekvat rådgivning samt stabilare och tydligare rättsliga ramar.

Den gemensamma jordbrukspolitiken är fortsatt ett viktigt verktyg för att stödja jordbrukarnas inkomster, ge dem incitament att göra insatser för hållbarhet och tillhandahålla investeringsstöd, och nästa finansieringsperiod erbjuder möjligheter som är skraddarsydda för olika behov, från små till stora jordbruksföretag. Med en kombination av olika åtgärder, bland annat investeringar i infrastruktur och stöd till innovativa projekt, skulle de föreslagna planerna för nationellt och regionalt partnerskap och Europeiska konkurrenskraftsfonden kunna bidra till ökade investeringarna i hållbarhet, konkurrenskraft och resiliens.

Kommissionen **kommer att överväga alla alternativ, inbegripet utforskning av ett potentiellt särskilt finansieringsinstrument för djurhållningssektorn för att överbrygga finansieringsunderskottet för investeringar i övergången till högre nivåer av hållbarhet och djurskydd.**

Medlemsstaterna bör också överväga andra initiativ, såsom bättre tillgång till lån, statligt garanterade lån, instrument för offentlig upphandling, marknadsåtgärder och mer gynnsamma lånevillkor för alla jordbrukare, särskilt unga och nya deltagare. Kommissionen kommer tillsammans med Europeiska investeringsbanken att utforska förmånlig tillgång till lån för jordbrukare som genomför en utfasning av burar med utgångspunkt i resultatet av lagstiftningsöversynen. Samtidigt skulle system som belönar kolinlagrande markanvändning och naturkrediter kunna ge mervärde till jordbruksföretag som investerar i mer hållbara djurhållningssystem.

Förutom finansiering är det viktigt att säkerställa en **stabil, förutsägbar och tydlig rättslig ram** som möjliggör planering och investeringar på lång sikt. Detta kommer att öka investerarnas förtroende och underlätta investeringsbeslut som ofta tar årtionden att återbetala. **Tillståndsförfaranden** från nationella, regionala och lokala myndigheter driver på en del av denna osäkerhet och måste hanteras som en prioriterad fråga. För att öka rättssäkerheten för både ekonomiska aktörer och offentliga myndigheter lade

⁽¹⁷⁾ Studier som beställts av jordbrukarorganisationer för att beräkna effekterna av övergången till burfria system inom värphöns- och grissektorn visar på investeringsbehov på EU-nivå på runt 6,7 miljarder euro för grissektorn¹ (0,02 euro per kg griskött för en avskrivningsperiod på 15 år) och 2,6 miljarder euro för värphönssektorn² (0,0017 euro per ägg för en avskrivningsperiod på 15 år). Merparten av kostnaderna beror på att befintliga djurhållningsanläggningar måste om göras om eller bytas ut och att infrastruktur och utrustning som krävs för burfri produktion måste installeras. Dessa uppgifter anges bara som exempel. Kommissionen håller på att utarbeta en konsekvensbedömning med en analys av alla relevanta uppgifter och frågor kopplade till dess planerade förslag.

¹ Potori et al. (2024), "An Assessment of the Impacts of the Phasing Out of Cages in EU Livestock Farming: The Pig Sector", *Agriculture*, vol. 14(1): 111.

² Majewski et al. (2024), "An Assessment of the Impacts of the Phasing Out of Cages in EU Livestock Farming: The Layer Sector", *Agriculture*, vol. 14(2): 187.

kommissionen i slutet av 2025 fram ett förslag om påskyndande av tillståndsförfaranden ⁽¹⁸⁾ och ett förslag om att påskynda miljöbedömningar. Ett stresstest av naturvårdsdirektiven pågår, och kommissionen kommer att följa upp det på lämpligt sätt med ytterligare åtgärder.

För att stimulera bättre belöningar från marknaden är det nödvändigt att förbättra konsumentinformationen, så att konsumenternas förväntningar anpassas till rättvisa prismekanismer och diversifiering av marknaden eftersträvas, för att dra nytta av högvärdesmarknader.

Den förbättrade konkurrenskraften måste vara rättvis. Att stärka jordbrukarnas ställning i livsmedelskedjan och skydda dem mot otillbörliga handelsmetoder är sedan länge en prioritering, som kommer att stärkas genom översynen av direktivet om otillbörliga affärsmetoder ⁽¹⁹⁾ utifrån erfarenheterna hittills. Jordbrukarna måste få **bättre ersättning, bland annat från framväxande ekonomisk verksamhet som är kopplad till utvecklingen av bioekonomin och tillvaratagandet av biprodukter**. Kommissionen kommer att bedöma hur dessa aspekter bäst kan integreras i arbetet hos EU:s observationsgrupp för den jordbruksbaserade livsmedelskedjan för att ge insyn på marknaden längs med värdekedjan och bygga upp ett förtroende.

Hållbarhet och cirkularitet ger jordbrukarna stor affärsnytta. Cirkulära metoder och bioekonomin förbättrar foderautonomin och maximerar tillvaratagandet av biomassa (inklusive animaliska biprodukter), vilket i sin tur minskar avfallet och ger jordbrukarna mer förutsägbara inkomster. **Biprodukter som ull eller gödsel är inte avfall utan snarare resurser** av värde som tjänar flera syften i en cirkulär bioekonomi, och lagstiftning bör erkänna deras egenskaper och potential. Verksamhetsutövare i senare led (t.ex. mejerier eller köttproducenter) ser i allt högre grad affärsnyttan i att erbjuda belöningar till jordbrukare som minskar utsläppen på jordbruksföretagen, vilket gör hållbar djurhållning mer konkurrenskraftig.

Konkurrenskraften måste också stärkas genom **bättre integrering i livsmedelskedjan och utveckling av kvalitetsstandarder för kött**. Potentialen i att integrera mejeri- och nötköttproduktion bör främjas ytterligare. Bättre anpassning över hela leveranskedjan skulle kunna förbättra både mejeri- och nötköttssystemens ekonomiska utfall och miljöprestanda. Högkvalitativa värdekedjor på landsbygden och infrastruktur är av lika stor vikt. Erfarenheterna från utvecklingen av producentorganisationer och kooperativ visar hur verktyg som ingår i förordningen om en samlad marknadsordning ⁽²⁰⁾ bidrar till att stärka jordbrukarnas ställning i värdekedjan och ökar deras andel av det värde som skapas.

Rättvisan är inte bara intern, utan också extern. Att främja ömsesidighet och förbättrad anpassning i produktionsstandarder världen över kräver lämpliga kontroller, effektiva skyddsåtgärder och en kontinuerlig strävan efter höga standarder.

⁽¹⁸⁾ Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av direktiven (EU) 2018/2001, (EU) 2019/944 och (EU) 2024/1788 vad gäller påskyndande av tillståndsförfaranden, COM(2025) 1007 final.

⁽¹⁹⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/633 av den 17 april 2019 om otillbörliga handelsmetoder mellan företag i jordbruks- och livsmedelskedjan. ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2019/633/oj>.

⁽²⁰⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1308/2013 av den 17 december 2013 om upprättande av en samlad marknadsordning för jordbruksprodukter och om upphävande av rådets förordningar (EEG) nr 922/72, (EEG) nr 234/79, (EG) nr 1037/2001 och (EG) nr 1234/2007. ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1308/oj>.

Detta är ett pågående arbete och en klar prioritering. Import av produkter som produceras till lägre standarder missgynnar inte bara EU-producenter kommersiellt utan innebär också att de globala utsläppen förflyttas i stället för att minska. Förbättrade kontroller av livsmedel, animaliska produkter och växtprodukter som förs in i EU pågår och har förstärkts betydligt ⁽²¹⁾. Skyddsåtgärder är standardpraxis i avtal som ingås av unionen och skyddar europeiska jordbrukare mot all skadlig import. Detta inkluderar välkalibrerade tullkvoter med volymer som är kopplade till EU:s marknadsvillkor och automatiska skyddsklausuler för vissa avtal som ger ytterligare skydd. Höga standarder för livsmedelssäkerhet, särskilt när det gäller användning av antimikrobiella och hormonella medel, tillämpas strikt. **Djurskyddsreglerna håller på att ses över för att säkerställa en bättre anpassning av standarderna för importerade produkter.** Förslaget om att inrätta ett gemensamt skyddsnät med omfattande budget för den kommande finansieringsperioden kommer att ge unionen möjlighet att skydda jordbrukarna bättre vid marknadsvolatilitet. Samtidigt kommer kommissionen att engagera sig i en särskild **jordbruksbaserad diplomati genom att intensifiera sina högnivådelegationer och konsumtionsfrämjande åtgärder för att öppna nya marknadsmöjligheter för europeisk export.**

Förenkling är en avgörande beståndsdel i konkurrenskraften. Viktigt arbete har inletts, men ytterligare insatser krävs för att göra det möjligt för den jordbruksbaserade livsmedelssektorn att gynnas av en rättslig ram som främjar innovation och konkurrenskraft, samtidigt som standarderna för djurhälsa, djurskydd och livsmedels- och fodersäkerhet respekteras. Den pågående diskussionen om omnibuspaketet för livsmedels- och fodersäkerhet kommer att medföra välbehövlig förenkling. Det finns ett behov av att **göra EU:s lagstiftning om livsmedelshygien** smidigare och att utnyttja dess flexibilitetsbestämmelser bättre, för att möjliggöra anpassningar till strukturen och upplägget på slakterier med låg kapacitet, samtidigt som standarderna för livsmedelssäkerhet och djurskydd respekteras och kombineras på ett effektivt och praktiskt sätt. Den föreslagna ändringen av regelverket för **fodertillsatser** i omnibuspaketet för livsmedel och foder kommer att ge en gynnsam miljö för utveckling av och tillgång till nya innovativa fodertillsatser, medan arbetet med ytterligare förenklingsbehov fortgår, bland annat inom de bredare dialogerna om genomförande samt inom **livsmedelsdialoger**. **Reglerna för animaliska biprodukter behöver också ändras** för att bättre främja en cirkulär ekonomi, utan att standarderna för djurhälsa och livsmedels- och fodersäkerhet äventyras.

3.3. En hållbar djurhållningssektor

Investeringar i hållbarhet är en långsiktig investering i jordbrukets framtid. Högre djurskyddsstandarder kan leda till bättre ekonomiska resultat, minskad sjukdomsrisk och bredare stöd, förutsatt att välfärdsvinsterna omsätts i mätbar hälsa, produktivitet eller premiumprisdeltagande – en nettoeffekt som varierar beroende på sektor och marknadsförhållanden. Effektivitet i kväveutnyttjandet i system för livsmedel och bioekonomi ⁽²²⁾, inklusive effektivitet i gödselmedel, skyddar vatten och mark samtidigt

⁽²¹⁾ [Commission announces reinforcement of controls on products imported into the EU](#) (inte översatt till svenska).

⁽²²⁾ Genom [EU:s bioekonomistategi](#), *En strategisk ram för en konkurrenskraftig och hållbar bioekonomi för EU* (COM(2025) 960 final), kommer man att arbeta med att bedöma bästa praxis och innovationer för bioekonomin för att öka effektiviteten i kväveutnyttjandet i bioekonomisystem och värdenätverk.

som insatskostnader minskas. Klimatresilient infrastruktur kan motstå effekterna av extrema väderhändelser och ge långsiktig avkastning på investeringar.

Framgången beror på jordbrukarnas investeringsförmåga. Därför måste omställningen för att hantera hållbarhetsutmaningar vara **rättvis och balanserad**. Höjda hållbarhetsambitioner väcker frågor om **hur kostnaderna är fördelade längs värdekedjan**. I vissa fall kan övergången till förbättrad hållbarhet medföra högre produktionskostnader för jordbrukare, lägre avkastning eller minskad djurtäthet. Vissa jordbruksmetoder, såsom ekologiska, gör det möjligt för jordbrukare att upprätthålla höga miljö- och djurskyddsambitioner med lönsamhet. Med andra system, när dessa kostnader inte kan absorberas fullt ut av jordbrukarna eller resten av leveranskedjan, motsvaras de i slutändan av högre livsmedelspriser, som bärs av konsumenterna, utan att producenternas inkomster ökar och potentiellt med sjunkande efterfrågan som följd. Detta understryker behovet av en noggrant kalibrerad omställning som levererar hållbarhetsvinster för jordbrukare och för samhället, samtidigt som man hanterar kompromisser och upprätthåller social acceptans.

Unionen och medlemsstaterna bör göra det möjligt för jordbrukaren att välja de omställningsstödjande åtgärder som är bäst lämpade för det enskilda jordbruksföretaget och dess praxis, och underlätta beslutet om hur verksamheten ska göras mer hållbar.

Hållbarhetsavtal inom värdekedjan där alla aktörer, inbegripet mellanhänder och detaljhandeln, åtar sig en del av ansvaret är lovande verktyg för att stödja en rättvis omställning. De gör det till exempel möjligt för detaljhandeln att belöna jordbrukare som tillämpar högre standarder. Kommissionen, medlemsstaterna och privata aktörer bör främja denna typ av samarbete ytterligare.

Alla långsiktiga visioner för djurhållningssektorn måste börja med att dra nytta av dess mångfald. Den rika europeiska mosaiken kan inte upprätthållas genom en universallösning. Det behövs skräddarsydda, platsbaserade lösningar som speglar den lokala verkligheten och bygger på regionala styrkor.

Utformningen av den nya programperioden är en möjlighet att omvandla denna mångfald till konkreta insatser som ger en långsiktig inriktning och bygger vidare på de framsteg som redan gjorts, vilket befäster den **europeiska djurhållningssektorns ställning som en av de mest produktiva och miljöeffektiva i världen** ⁽²³⁾.

Djurskydd är en central angelägenhet för medborgarna i frågan om djurhållning. Som Europaparlamentet har uppgett är den förväntade globala ökningen av konsumtionen av animaliskt protein ett gott tillfälle för EU att inta en ledande ställning globalt inom klimat- och djurvänligt jordbruk. Genomdrivande av befintliga regler och en progressiv uppföljning av det europeiska medborgarinitiativet ”End the Cage Age” behövs för att hantera medborgarnas farhågor, med fokus på sektorer där en övergång till burfri djurhållning är möjlig, evidensbaserad och åtföljs av tillräckliga övergångsperioder och ekonomiskt stöd för att jordbrukarna ska förmå anpassa sig. Med tanke på omfattningen av de investeringar som krävs kommer övergången att kräva stöd som sträcker sig över nästa finansieringsperiod och än längre.

Höga djurskyddsstandarder förbättrar resurseffektiviteten, till exempel genom att minska dödligheten, förlänga djurens produktiva livslängd och förbättra foderomvandlingen.

⁽²³⁾ FAO: *Greenhouse gas emissions from agrifood systems, Global, regional and country trends, 2000–2022* (inte översatt till svenska).

Värphönssektorn i dag går huvudsakligen till väga på så vis att **dagsgamla hankycklingar** dödas, men medborgarnas etiska krav kan bemötas genom användning av teknik för könsbedömning i ägget, vilket nu är tillgängligt. Det kan stärka EU:s äggsektors renommé för förstklassiga, etiskt producerade varor. Samtidigt som tekniken finns och används i vissa medlemsstater är den ännu inte helt tillgänglig och inte heller till ett överkomligt pris för små och medelstora kläckerier i EU. Detta innebär att ytterligare insatser krävs för att sänka kostnaderna och utöka spridningen. Senast i slutet av 2026 avser kommissionen föreslå en **riktad översyn av djurskyddsreglerna för värphöns och slaktkycklingar**, med fokus på utfasning av burar, praktiska indikatorer för djurskydd på jordbruksföretagen, ett slut på den systematiska avlivningen av hankycklingar och motsvarande importkrav. För att ta vara på övergången från avlivning av hankycklingar kommer kommissionen att utforska möjligheten att uppdatera reglerna för äggmärkning för att bättre informera konsumenter, inklusive i tredjeländer, om de förbättringar som har gjorts av jordbrukare. Senast andra kvartalet 2027 kommer ett liknande förslag att hantera **djurskydd för grisar**, inklusive övergången från burar till boxsystem.

Debatten om export av levande djur till tredjeländer, särskilt för omedelbar slakt, har blivit omvälvande under de senaste åren. Nya utbrott och återkommande djursjukdomar i EU:s medlemsstater leder till – ibland obefogade – frekventa handelshinder. Samtidigt hotar naturkatastrofer och fluktuerande säkerhetssituationer runt destinationsländerna möjligheten att planera för dessa tillvägagångssätt, både på vägar och till sjöss. De kan också ge upphov till djurskyddsproblem. Därför kommer kommissionen att ha nära utbyten med berörda parter, det civila samhället och destinationstredjeländer. Beroende på resultatet av dessa utbyten kommer kommissionen också att överväga ytterligare steg, däribland möjliga alternativ till export av djur för slakt från EU till tredjeländer, samtidigt som de europeiska uppfödarnas marknadsställning bibehålls.

Dessa höga standarder för EU:s producenter måste uppfyllas med ömsesidiga krav för importerade produkter, med lämpliga verktyg för efterlevnadskontroll. Tredjeländer kan ha en praxis av lägre djurskyddsnivå, medan EU-medborgarna förväntar sig att alla produkter på EU-marknaden ska följa höga djurskyddsstandarder. Moderniseringen av EU:s djurskyddsregler och EU:s handelsavtal utgör en viktig möjlighet att **införa likvärdiga djurskydds krav för importerade produkter**, i linje med WTO:s normer.

Fortsatta insatser för att minska djurhållningens utsläpp förblir en prioritering. Även om EU:s metanutsläpp från mag-tarmkanalen på boskap utgör en liten andel på global nivå motsvarar de den största källan ⁽²⁴⁾ till jordbruksutsläpp i EU. För att hantera dessa utsläpp behövs en vetenskaplig och systembaserad strategi som bygger på befintlig god praxis och som stöds vidare av innovation och teknik. Olika sorters djurhållning har olika externa klimateffekter och olika möjligheter att ta itu med dem, vilket också måste beaktas.

Först och främst **kräver effektiv metanminskning korrekt mätning**. Vissa befintliga metoder för att uppskatta djurhållningens utsläpp återspeglar inte fullt ut den faktiska variationen i utsläpp mellan olika produktionssystem, raser och utfodringsprinciper. IPCC:s Tier 1- och Tier 2-metoder kan underrepresentera värdet av förbättringar på jordbruksföretag och genetisk mångfald. Samtidigt pågår diskussioner om behovet av att beakta metanutsläppens biogena karaktär som en del av ett kortsiktigt kolkretslopp. Mer

⁽²⁴⁾ BOSCO, S., CHEN, M., BIELZA, M., MONTERO CASTAÑO, A., SCHIEVANO, A. et al., *Livestock Feeding and Sustainability: Mapping Environmental, Climate and Productivity Outcomes* (inte översatt till svenska), Europeiska unionens publikationsbyrå, Luxemburg, 2025, <https://data.europa.eu/doi/10.2760/3398918> (online), JRC143817.

förfinade metoder behövs för att bättre återspegla verkliga förvaltningsmetoder och säkerställa en mer korrekt och rättvis bedömning av djurhållningens klimatprestanda. Kommissionen kommer därför att arbeta på **harmoniserade metoder för växthusgasutsläpp från djurhållning på jordbruksföretagsnivå och främja övervakningsverktyg** som bättre återspeglar åtgärder som genomförs på jordbruksföretagsnivå och som är mer anpassade till behoven hos EU:s djurhållningssektor. Den kommer att bygga vidare på det arbete som inletts av vissa medlemsstater⁽²⁵⁾ i syfte att utveckla Tier 3-utsläpp som möjliggör mer exakt och differentierad redovisning av utsläpp. Detta arbete kommer att vara kopplat till den fortsatta utvecklingen av produktionsmetoder enligt handelsnormerna och EU:s strategi för högsta kvalitet (se punkt 3.5 nedan). Resultaten bör också bidra till att förbättra exaktheten i medlemsstaternas nationella inventeringar av växthusgaser. EU står även redo för utbyten om mät- och begränsningsmetoder med globala partner i enlighet med sitt globala ledarskap inom metanminskning genom den globala utfästelsen om metan och relaterade initiativ. I nära samarbete med företrädare för jordbrukarna och berörda parter i livsmedelskedjan håller kommissionen på att utveckla en **frivillig hållbarhetskompass på jordbruksföretagen för jordbrukare**. Denna vetenskapsbaserade ram kommer att möjliggöra praktisk och jämförbar bedömning av de viktigaste hållbarhetsdimensionerna i skilda jordbrukssystem. Kompassen kan också användas som ett förvaltningsverktyg för att vägleda beslut, spåra framsteg och rapportera resultat öppet över tid, och för att delta i premiesystem eller kontrakt som belönar verifierade utsläppsminskningar, förbättrat djurskydd och tillhandahållande av ekosystemtjänster. Den kommer att göra det möjligt att bedöma **prestanda utifrån de resultat som uppnåtts på plats**, och gradvis avvika från en kravbaserad strategi. På grundval av en pilotcertifieringsmetod bedömer kommissionen dessutom införandet av minskningar av utsläpp från djur inom ramen för förordningen om kolupptag och kolinlagrande markanvändning.

Hänsyn måste också tas till att livsmedelsproduktionen i sig är oskiljaktig från naturliga biologiska processer och att det innebär **oundvikliga endogena utsläpp** som medför vissa kompromisser som inte helt kan elimineras, trots höga EU-standarder. Efterfrågan är en viktig drivkraft för övergången, vilket förklaras i proteinplanen, och det är viktigt att notera att minskad produktion i EU kan leda till ökad import och högre utsläpp i regioner utanför EU.

Ytterligare framsteg med att minska växthusgasutsläppen måste baseras på en kombination av effektiva politiska åtgärder och incitament, potentialen i genetiska förbättringar samt innovation och teknik, inbegripet utfodringsstrategier. Kommissionen kommer att lämna **rekommendationer till medlemsstaterna** inom ramen för den framtida gemensamma jordbrukspolitiken och förse dem med en **verktygslåda med de mest effektiva metoderna**. Medlemsstaterna kan utforma sina strategier efter sina specifika situationer, i enlighet med EU:s metanstrategi från 2020 med hänsyn till effektivitetsinvesteringar som minskar utsläppen, inklusive metanreducerande raser, precisionsutfodring och avancerad gödselhantering såsom biogas och förbättrad behandlingsteknik, samt lösningar som begränsar utsläppen i system för inomhusjordbruk. Vidare erbjuder tekniska lösningar en betydande begränsningspotential som kan leda till en minskning av växthusgasutsläppen med minst 16 % fram till 2040⁽²⁶⁾. En kombination av ambitiösa åtgärder och incitament från den gemensamma jordbrukspolitiken, tillsammans med teknik och innovation, kan

⁽²⁵⁾ Irish Cattle Breeding Federation (ICBF): <https://www.icbf.com/methane/>.

⁽²⁶⁾ GD Jordbruk och landsbygdsutvecklings uppskattning på grundval av egna beräkningar och scenarier som beskrivs i [2023 års rapport om jordbrukets framtidsutsikter, EU agricultural outlook 2023-2035](#) (inte översatt till svenska).

därför leda till mycket signifikanta utsläppsminskningar och bidra till klimatmålet för 2040.

Medlemsstaterna har möjligheten att inkludera **biogas- och biometaninvesteringar** i sina framtida planer för nationellt och regionalt partnerskap och/eller stödja sådana genom andra nationella program. Ramen för statligt stöd erbjuder också olika alternativ för sådant stöd. Biogasanläggningar omvandlar gödsel och restprodukter från jordbruket till förnybar energi, rötresten till gödselmedel och, i vissa fall, avvattnade rötresten till strö för djurhållning. Energin som produceras kan användas på jordbruksföretaget eller till och med säljas på marknaden, särskilt med användning av EU:s biometanmekanism, vilket skapar kompletterande inkomster och förbättrar jordbruksföretagets resiliens och affärsmässiga livskraft samtidigt som beroendet av importerade fossila bränslen och syntetiska gödselmedel minskas.

Att skydda naturresurserna mot föroreningar och säkerställa god markhälsa är grundläggande inslag i en långsiktig strategi för djurhållningens framtid. Med tanke på djurhållningens stora mångfald har vissa djurhållningsmetoder en betydande inverkan på miljön som kan kopplas till negativa externa effekter (såsom förlust av näringsämnen och luftutsläpp), särskilt i områden med hög djurtäthet, medan andra metoder som extensivt bete och ekologiskt jordbruk bidrar positivt till naturförvaltning och naturvård. Därför måste miljöutmaningarna hanteras på ett anpassat sätt och i partnerskap med jordbrukare.

Den framtida gemensamma jordbrukspolitiken är ett tillfälle att göra framsteg mot högre miljöprestanda.

Medlemsstaterna bör främja samarbete över hela värdekedjan och kan ge stöd, särskilt i områden med hög djurtäthet, för att förbättra gödsel- och näringsämneshanteringen och minska trycket på naturresurserna, inklusive med användning av de nya interventioner som kommissionen har lagt fram i sitt förslag till den gemensamma jordbrukspolitiken. Medlemsstaterna har verktyg för att ge ökat stöd till betesbaserade system efter behov. De uppmuntras också att utöka användningen av täckgrödor, olika slags växelbruk och alternativa foderkällor, bevilja stöd för att öka kapaciteten till gödsellagring, samt förenkla förfarandena för investeringar i förnybar energi, infrastruktur för återvinning av näringsämnen och precisionsjordbruk. Fortsatt stöd till ekologiskt jordbruk är viktigt för att uppnå dessa mål.

Med hjälp av handlingsplanen för djurhållning kommer kommissionen att främja utbyte av kunskap och bästa praxis, med målet att skapa en **djurhållningsplattform med ett omfattande index över beprövade lösningar** för klimat, miljö och djurskydd senast 2027. Detta index kommer att identifiera effektiva begränsningsåtgärder, demonstrera framgångsrika strategier som tillämpats på jordbruksföretagen, och ge vägledning om de instrument och stödmekanismer som finns tillgängliga i den gemensamma jordbrukspolitiken för att underlätta användningen av dessa.

EU:s jordbrukare respekterar redan de höga miljöstandarder som fastställs i olika rättsakter, en del med betydande inverkan på jordbrukarnas verksamhet. **Kommissionen utvärderar och stresstestar en del av dessa regler i samband med en bredare förenklingsansträngning.**

Utvärderingen av **nitratdirektivet** ⁽²⁷⁾ kommer att offentliggöras inom kort. Som en uppföljning till rapporten kommer kommissionen att fortsätta att samarbeta med medlemsstaterna för att identifiera bästa praxis och förenklingspotential med avseende på hur man kan förbättra hanteringen av näringsämnen på jordbruksföretagsnivå, kalenderbaserat jordbruk, registerhållning och gödsling för små jordbruksföretag. Syftet kommer att vara att optimera genomförandet av regler och att återspegla de tekniska påfrestningarna och klimatförändringen, samtidigt som onödiga bördor minimeras och det säkerställs att åtgärderna är proportionerliga och effektiva för att uppnå EU:s vattenkvalitetsnormer. Kommissionen kommer att ge medlemsstaterna råd om möjligheterna att **förenkla genomförandet av direktivet, till exempel när det gäller vissa hållbara djurhållningsmetoder, och kommer också att diskutera utvärderingsrapporten med nitratkommittén.**

Kommissionen stresstestar också reglerna i naturvårdsdirektiven, som kommer att ingå i en rapport i slutet av 2026 och ge underlag till framtida beslut. Förslaget om påskyndande av **tillståndsförfaranden och förslaget till förordning om att påskynda miljöbedömningar** (2025/0391 (COD)) har redan delvis tagit itu med några av de mångåriga uppmaningarna att påskynda tillståndsförfarandet och göra det mer förutsägbart. Det är också viktigt att underlätta av tillståndsförfaranden åtföljer översynen av lagstiftningen om utfasning av burar inom värphöns- och grissektorena, och befogat med tanke på att antalet djur som hålls skulle förbli konstant i anpassade stall. **Möjligheten till bättre anpassning mellan miljömål och livskraft i jordbruket finns också i innovation.** I EU genererade djurhållningen mer än 1,4 miljarder ton stallgödsel om året under perioden 2016–2019. Trots att gödsel förknippas med kväveföroreningar i vissa regioner kan det med tillämpning av innovation också innebära en möjlighet. Kommissionen undersöker möjligheten att utöka Renure-akten för vissa typer av gödselbaserade flytande rötresters med lämpliga miljöskyddsåtgärder och kommer att göra en första preliminär bedömning under tredje kvartalet 2026. På samma sätt kan användningen av rötresters från biologiskt avfall som ska användas som gödselmedel eller till produktion av andra biobaserade gödselmedel begränsa boskapens negativa externa effekter, möjliggöra en bättre fördelning av kolrika biogödselmedel, minska beroendet av syntetiska gödselmedel och stärka självständigheten i EU:s foder- och livsmedelsproduktion, samtidigt som den bidrar till den inhemska energiproduktionen (biometan). Kommissionen kommer att arbeta för att **underlätta användningen av animaliska biprodukter**, utan att standarderna för djurhälsa och livsmedels- och fodersäkerhet äventyras, och **se över potentiella flaskhalsar i lagstiftningen.**

Ett viktigt inslag är bättre rumslig balans och att möjliggöra överföring av näringsämnen från överskotts- till underskottsregioner, för att både optimera användningen och minska lokala miljöbelastningar. Med utgångspunkt i detta kommer kommissionen, med hjälp av **handlingsplanen för djurhållning, att utarbeta en särskild färdplan** för att stödja det praktiska genomförandet, stärka logistiken, minska belastningar, genomföra regelverket bättre på ett enhetligt sätt, med rättslig samstämmighet, samt möjliggöra en effektivare och hållbarare spridning av näringsämnen i hela EU.

⁽²⁷⁾ Rådets direktiv 91/676/EEG av den 12 december 1991 om skydd av vatten mot nitratföroreningar förorsakade av jordbruket, EGT L 375, 31.12.1991, s. 1 (ES, DA, DE, EL, EN, FR, IT, NL, PT). ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/1991/676/oj>.

3.4. En lämplig djurhållningssektor för Europas territoriella mångfald

Europas territoriella mångfald kräver olika djurhållningssystem som är anpassade till olika europeiska regioners unika egenskaper.

Djurhållning spelar en avgörande roll för att upprätthålla landsbygdsekonomierna och stödja sysselsättningen i många regioner. Det är ofta den enda ekonomiska möjligheten i vissa regioner. Sektorn är särskilt viktig i mindre gynnade områden som bergsregioner, nordliga områden, gräsmarker och andra mellanliggande och marginella områden där produktion av jordbruksgrödor kan vara svårt eller mindre lönsamt. Betesdjur hjälper till att bevara traditionella landskap, förhindrar överväxt, begränsar risken för skogs- och vegetationsbränder och bidrar till att bevara den biologiska mångfalden genom att upprätthålla olika habitat ⁽²⁸⁾. Det hjälper till att bevara befolkningen på landsbygden och minskar risken för nedlagd mark, vilket kan leda till miljöförstöring och förlust av traditionella landskap. Innovativa affärsmodeller kan effektivt angripa de föreliggande svårigheterna genom att återställa djurhållningens centrala plats i dessa områden.

Minskad djurhållning är nära kopplat till nedlagd mark i många europeiska regioner. JRC uppskattar ⁽²⁹⁾ att omkring 11 % av EU:s jordbruksmark kan vara nedlagd vid 2030, och att nästan en fjärdedel (1,38 miljoner hektar) av all nedlagd jordbruksmark i EU sannolikt kommer att förekomma i bergsområden. Detta har också stora demografiska konsekvenser. Dessa utmaningar bör hanteras på ett enhetligt och integrerat sätt, bland annat genom vår framtida befolkningspolitik. Landsbygdsområdena har en oerhörd potential att bli ett **kraftfullt nav för europeisk resiliens, hållbar tillväxt och beredskap**. Att skapa ekonomiskt attraktiva och beboeliga landsbygdsområden kommer att bidra till att behålla och locka människor och därigenom bidra till dessa regioners långsiktiga livskraft.

Möjligheten att göra landsbygdens sårbarheter till en reell långsiktig tillgång är större än någonsin. EU lanserar en mer samordnad och integrerad planering för att stödja sin hållbara ekonomiska tillväxt, med planerna för nationellt och regionalt partnerskap som ett integrerat planeringsverktyg.

För att ta sig an denna utmaning kommer kommissionen att i samarbete med medlemsstaterna utarbeta en plan för hur de särskilda behoven i **regioner och landsbygdsområden som löper risk för nedlagd mark** ska hanteras, med hänsyn till den särskilda situationen i den östra gränsregionen som gränsar till Ryssland, Belarus och Ukraina. Målet är att **återupprätta en hållbar djurhållning** där den naturligt hör hemma och är önskvärd för sina miljömässiga, sociala och ekonomiska fördelar, samtidigt som prestandan i mer konkurrenskraftiga regioner och lokalsamhällen säkras. Den utvecklingen kan drivas genom att locka alla aktörer som behövs för att en **effektiv värdekedja ska förankras i landsbygdssamhällen**, från jordbrukare till konsumenter via slakterier, småskaliga bearbetningsföretag och lokala marknader.

⁽²⁸⁾ *Extensive livestock systems and nature in Europe* | Publikationer | Europeiska miljöbyrån (EEA) (inte översatt till svenska), juli 2026. Europeiska miljöbyråns genomgång anger att en tredjedel av habitaterna i bilaga I till habitatdirektivet är beroende av extensivt bete.

⁽²⁹⁾ <https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC113718>.

Det framtida **europiska markobservatoriet** ⁽³⁰⁾ kommer att bidra till denna process genom att utbyta information och bästa praxis för att hantera nedlagd mark och genom att utveckla analysen av förändrad markanvändning och hållbar markförvaltning.

Med den framtida gemensamma jordbrukspolitiken får medlemsstaterna många verktyg till sitt förfogande för att ge riktat stöd till sårbara djurhållningsområden. Riktat kopplat inkomststöd och riktat stöd till områden med naturliga begränsningar bör inriktas på de sektorer och områden där de behövs som mest. En av nyckeluppgifterna kommer att vara att **locka en ny generation jordbrukare** i områden där djurhållningen har lett till sociala klyftor, genom startstöd, social innovation, entreprenörskap och investeringar, politik för tillgång till mark, inkomststöd och incitament. Problemen går dock längre än vad enbart den gemensamma jordbrukspolitiken kan åstadkomma. För utvecklingen av lokalt integrerade värdekedjor för djurhållning krävs samordnade investeringar i infrastruktur, bearbetningsanläggningar, digitalisering och marknadsstrukturer, med stöd av social- och arbetsmarknadspolitik och, i tillämpliga fall, genom praktiskt stöd för att hjälpa jordbrukare att hantera belastningar från vilda djur och växter.

Ett exempel som skulle kunna förnya den lokala ekonomin och samtidigt förbättra djurskyddet är investeringar i småskaliga och mobila slakterier i avlägsna områden. Med hjälp av handlingsplanen för djurhållning kommer kommissionen att avsätta särskilda resurser för att utarbeta en **färdplan för slakterier, för att undersöka hur såväl fasta som mobila slakterier kan främjas på landsbygden**, med stöd av projekt som redan finansierats ⁽³¹⁾ och med beaktande av djurskyddsaspekter.

Exempel: Flexibla lokala bearbetningsnätverk med småskaliga och mobila slakterier (modell för resiliens i värdekedjan på landsbygden). I glesbefolkade områden eller bergsområden stöder medlemsstaterna ett hybridbearbetningssystem som kombinerar små permanenta anläggningar med mobila slakterier.

- Ett regionalt djurhållningskooperativ inrättas som samlar jordbrukarnas resurser för att hantera logistik och schemaläggning.
- Medlemsstaten samfinansierar mobila slaktenheter som reser mellan jordbruksföretag eller utsedda insamlingsställen samtidigt som de upprätthåller standarderna för djurhälsa och livsmedelssäkerhet.
- Lagstiftningen förenklas och optimeras på EU-nivå och nationell nivå, inbegripet för registrering och erkännande.
- Detta kompletteras med små stycknings- och förpackningsanläggningar och kylförvaring i tätorter på landsbygden, som moderniseras med EU-stöd.
- Systemet integreras i ett kvalitetscertifieringssystem som återspeglar EU:s högsta kvalitet för att stärka produkternas identitet och värde.

⁽³⁰⁾ Strategi för generationsskifte inom jordbruket, COM(2025) 872 final.

⁽³¹⁾ Exempel på projekt som finansieras inom ramen för Ejflu för innovation och förbättring av djurskyddet i Tyskland: [TadeLoS - Onfarm Slaughtering of Cattle without Stress](#) |, [EU:s GJP-nätverk](#) (inte översatt till svenska) och [Fully mobile slaughter unit in Thuringia](#) |, [EU:s GJP-nätverk](#) (inte översatt till svenska). Se även exempel på projekt som finansieras inom ramen för Horisont 2020 för att genomföra ett mobilt slakteri i Frankrike: [Practical case: Mobile Slaughter Unit](#) |, [EU:s GJP-nätverk](#) (inte översatt till svenska).

- Digitala verktyg (bokningsplattformar, spårbarhetssystem) införs för att optimera vägarna, säkerställa efterlevnaden av djurens välbefinnande och minska väntetiden. Med mer lokal slakt förbättras djurskyddet i och med färre långväga transporter för levande djur.

Modern digital infrastruktur är avgörande för landsbygdsområdenas attraktionskraft och för att förbättra djurhållningens bidrag till försörjningen på landsbygden. Medlemsstaterna bör påskynda investeringarna i höghastighetsbredband, 5G, satellitanslutningar och anslutbarhet utanför nätet för att möjliggöra utbyggnad av smart jordbruksteknik, system för distansbaserad djurhållningsförvaltning och tillgång till onlinetjänster.

Även social resiliens är av kritisk vikt. EU:s uppfödarens välbefinnande och psykiska hälsa påverkas inte bara av inkomstrelaterade belastningar utan också av krävande arbetsvillkor, långa arbetstider och social isolering, särskilt i mer avlägsna landsbygdsområden. Tillgång till ersättnings- och avbytartjänster är därför viktigt, eftersom det gör att jordbrukare kan ta ut ledighet när de är sjuka eller behöver ta hand om familjen och minska stress och utbrändhet. Könsspecifika behov och skillnader bör också hanteras adekvat. Kompetensutveckling är en annan viktig social faktor, och jordbrukarna utbildar sig i allt högre grad inom djurskydd, miljömetoder, digitala verktyg och företagsledning för att förbli resilienta och anpassa sig till föränderlig politik och marknadsefterfrågan. Politik för rådgivningstjänster och landsbygdsutveckling spelar en avgörande roll i detta sammanhang.

Regionala foderresurser ökar resiliensen, hållbarheten och det strategiska oberoendet, samtidigt som importberoendet minskar. Genom att integrera gräsmarker, härledda produkter och EU-odlade proteingrödor minskar dessa system utsläppen, stöder landsbygdsekonomierna och anpassar sig till målen för den cirkulära bioekonomin. Dessa är centrala drivkrafter för kommissionens plan för resiliens, strategiskt oberoende och hållbarhet i EU:s proteinsystem.

3.5. Djurhållning av högsta kvalitet

Kvalitet är en av Europas strategiska tillgångar. I ett sammanhang med växande förväntningar från samhället, global konkurrens och territoriell instabilitet måste EU upprätthålla och utveckla sin ambition för djurhållning av högsta kvalitet.

Framtiden för EU:s djurhållningssektor kommer inte bara att bero på dess förmåga att förbli konkurrenskraftig och resiliënt, utan också på förmågan att **göra det som utmärker den europeiska produktionsmodellen synligt, trovärdigt och ekonomiskt lönsamt.** Det återspeglar en djurhållningsmodell som inte bygger på den lägsta kostnaden, utan på värdeskapande genom god praxis, kvalitet, hållbarhet, etik och ansvar.

Högsta kvalitet måste förstås i bred bemärkelse, inte begränsat till nisch- eller premiumprodukter. Det bör successivt karakterisera alla djurhållningens värdekedjor och alla dess produktionsmodeller. Varje jordbruksföretag med djurhållning bör ha möjlighet att prestera efter bästa möjlighet, att kontinuerligt förbättra sig och att få dessa ansträngningar erkända och belönade av marknaden och den allmänna ordningen.

Kommissionen tänker utarbeta en **ambitiös plan för djurhållning av högsta kvalitet genom handlingsplanen för djurhållning.** Denna plan bör göra det möjligt för unionen att tydligare uttrycka vad som utmärker den europeiska djurhållningen, gentemot både den inre marknaden och den globala konkurrensen.

En första prioritering är att förbättra marknadens erkännande och värdering av högsta kvalitet. Jordbrukarna kan bara leva upp till ambitiösa standarder om dessa lönar sig ekonomiskt. Större öppenhet i hela livsmedelskedjan, inklusive tydligare information och märkning, är väsentligt. Kommissionen kommer att hjälpa konsumenterna att göra välgrundade val och inse värdet av EU:s animaliska produkter.

Ett viktigt inslag är en **tydligare identifiering av ursprung inom EU**. Kommissionen har för avsikt att gradvis stärka betydelsen av ursprung i EU för marknadsföring av animaliska produkter genom handelsnormer, genom att utforska en utvidgad rättslig grund inom ramen för den samlade marknadsordningen. Den kommer först att **bygga på regler för fjäderfäkött** för att förbättra kommunikationen om ursprung och dra lärdomar för andra sektorer.

Kommissionen kommer att arbeta med att utnyttja de högre standarderna och särskilda egenskaperna hos EU:s djurhållning genom frivilliga förbehållna begrepp inom ramen för den samlade marknadsordningen. Detta skulle på frivillig basis möjliggöra ett tydligt identifierbart **begrepp avseende högsta kvalitet från Europa**, med stöd av reglerande specifikationer, vilket skulle möjliggöra trovärdig och harmoniserad kommunikation om fastslagna egenskaper. Kommissionen kommer att utvärdera kriterier som koldioxidsnål produktion, miljövänliga metoder, användning av lokalt foder, uppfödning och slakt, samt höga djurskyddsstandarder. Dessa frivilliga förbehållna begrepp kan användas för att visa att de hållbarhetskrav som begärs av nationella fonder eller EU-fonder för tillgång till investeringar är uppfyllda, vilket gör det möjligt för jordbrukare att få tillgång till finansieringsmöjligheter utan att behöva lämna in samma uppgifter flera gånger ("engångsprincipen").

Kommissionen kommer också att överväga hur befintliga verktyg bättre kan stödja värderingen av kvalitet i djurhållning, **inklusive köttkvalitet**. Den nuvarande unionsramen för klassificering av slaktkroppar är huvudsakligen baserad på kvantitativa kriterier. Även om den säkerställer ett gemensamt marknadsspråk och pristransparens återspeglar den inte alla de kvalitetsattribut som är relevanta för konsumenterna och marknadens värdering. Kommissionen kommer att bedöma om unionsramen på frivillig basis skulle kunna utvecklas ytterligare för att inkludera vissa kvalitativa egenskaper, såsom organoleptiska eller produktionsmetodiska attribut, och om dessa kan stödjas med frivilliga förbehållna begrepp för att förbättra differentiering, värdeskapande och erkännande av kvalitet.

Som en andra prioritering kommer kommissionen att skapa större synlighet för de territoriellt inbyggda djurhållningssystemen. Den kommer att använda **EU:s säljfrämjande politik** för att understryka kvalitet, hållbarhet, höga djurskyddsstandarder, särskilt djurhållningssystem där djuren går fria och äggproduktion utan utslaktning av hankycklingar, och territoriell förankring av EU:s animaliska produkter på både inre och yttre marknader. Starkare stöd kommer att riktas mot system som är nära kopplade till landsbygdsområden, så att kommunikationen om mervärde förbättras och premiumställningen stärks när så är befogat.

För att maximera avkastningen på marknaden uppmuntras berörda parter och medlemsstater att i synnerhet samarbeta med **territoriell produktmärkning** som kopplar animaliska produkter till regionernas eller rasernas historiska identitet och naturliga egenskaper, jordbruksturisms- och diversifieringsinitiativ, och kollektiv förvaltning av landskapet för att skydda den biologiska mångfalden och förvalta landskapen i djurhållningsbaserade ekosystem.

För att stödja dessa insatser i större skala skulle **EU:s politik för främjande av jordbruksprodukter kunna ägna en specialiserad marknadsföringsdel åt det**, med fokus på territoriellt inbyggda djurhållningssystem, för att påskynda deras marknadspenetration.

Den tredje prioriteringen bygger på EU:s befintliga kvalitetspolitik, särskilt geografiska beteckningar och ekologisk produktion. Kommissionen kommer att fortsätta att stödja användningen, marknadsföringen och skyddet av dessa som viktiga verktyg. För att stärka dessa ramar kommer kommissionen att se över handlingsplanerna för ekologisk produktion och geografiska beteckningar.

4. SLUTSATSER

I en allt hårdare global ekonomi agerar unionen genom att utforma ömsesidigt förstärkande mål om resiliens, konkurrenskraft, hållbarhet, territorialitet och högsta kvalitet som det europeiska sättet att bedriva djurhållning.

EU:s strategi för djurhållning presenterar en sammanhängande vision för djurhållningssektorns framtid. Kommissionen främjar ett positivt, balanserat narrativ om djurhållning och erkänner både sektorns utmaningar, inklusive miljö- och klimatavtrycket, och dess bidrag till livsmedelsförsörjning, sysselsättning, territoriell sammanhållning, biologisk mångfald och kulturellt värde.

Resiliensen kommer att stödjas genom samordnade insatser för att bekämpa klimatförändringen, stärka biosäkerheten, hantera sociala utmaningar och öka marknadens och leveranskedjans stabilitet.

Konkurrenskraften kommer att förbättras genom att man tar itu med finansieringsunderskottet och den minskande djurhållningen i vissa regioner, främjar innovation, digitalisering och kompetensutveckling samt säkerställer rättvis handel.

Hållbarhet kommer att uppnås genom att man minskar miljöavtrycken, stöder den biologiska mångfalden och främjar cirkulära och djurskyddsinriktade jordbrukssystem som bevarar landsbygdens vitalitet.

Territorialitet erkänner EU:s varierade landskap och lokala förhållanden, så att nya generationer av jordbrukare ges ökat inflytande och regionala ekonomier stärks.

Tillsammans kommer dessa samordnade insatser från kommissionen, medlemsstaterna och berörda parter att bygga upp en robust ram för **högsta kvalitet** som hjälper djurhållningssektorn att blomstra i den globala konkurrensen.

Med hjälp av handlingsplanen för djurhållning kommer kommissionen att övervaka och rapportera om framstegen. Sektorn kan se fram emot en hållbar, rättvis och framgångsrik framtid genom att aktivt engagera sig i dessa strategiska initiativ.